תלה

(א)

חבות בי"ד, ובשו"ת הרמב"ם דאין לוקין על איסורין

דה

המבשל איסור בתלה בחלב ואכלו, לוקה חמש. (א) אוכל איד. (ב) אוכל בבשר (וקשה יש בקונטרס דקיי"ל), (ג) מבשל בחלב (ד) מבשל בבשר (ה) משום הבערה, והגמ' דנה סי' אם אין חילוק מלאכות בחלב, אמרי חייב משום הבערה ומשום בישול לייש דמלגיל.

ויש להעיר אמאי אינו לוקה משום הנאת בשר, לשי' הפוסקים דלוקין על הנאה. ואמר המשל"מ (פה יפה"ת) דהיו דסל לרבי אבהו דאיסורא בולל איסורין (חלב היבש דאינו היתר הנאה), ומסתיר הרמב"ם דס' המצוות מלא קפג, דיסוד איסור אכילה הוא הנאת האכילה, ובאילו אמרה תורה לו תהנה באכילה והה שאר הנאות אלו דאינם הנאה דשביתה בשבת, (ואינו מתעסק בחלבים ערלות שבן נהנה, דאיסורו הוא משום הנאת האכילה והערלות (ר' אתנאל דאלרייתא, ור' הה' הקדושין דלא מלק ובקוס שם לבי מעילה). וכיון דלוקה הבא משום הנאת האכילה דבשר, אינו לוקה עוד על הנאה. ומוסיף הכא. מיהו היכא דנהנה מבשר שלו עי' אכילה, שנוי לגי' על הנאה. ועי' בלה פסחים (כב א) דמביא דאיסורא, כיון דלפי' מלוי תאכל בדרבי אבהו שיעור הנאה אב בכזית, (ולוי בכל שהוא), מהיו דאם אוכל פחות מכזית בשר אינו לוקה, ואם נמי דאיסורא בכל שהוא, לוקה מצד הנאה, ומביא דאם הנאה בעי הנאה מכזית. (ואם איסורא הוא דלוקה בכזית, מובן, דבכזית לוקה משום האכילה ולוי אם משום הנאה ובפלוגתא). ור' בשיטת הירושלמי (סימן קל) הבן אי איסורא בלי כזית אז שלם, ובב מה שיין באיסורא דין ממון של אינם, דאה שיין במעילה דהוי משום דין לבל, ור' קובב פסחים דמוקי בלי

מהי הרחבה (פה ואכו"ס) סובר כי מאכל שהוא אסור בהנאה, אין נהנה ולא אכל בעון שאסור או נטל צביתית או לבלבוש, אינו לוקה ומכין אותו מכת מרדות עד כאן הרי סובר הרחבה דאל הנאה אינו לוקה, והה נטל טעם לדבר, דבדבר מאכל דהוי לוכלה, אין דרך הנאתו אלא דרך אכילה בעלמא - והיינו דהנאת איסור בדבר מאכל, כל ההנאות (חוץ מן האכילה) הוי שלא בדרך הנאתו, ואינם אסור אפילו אבל לבו מלוקות. ורי אשלמ שם. אלא כיון דלוי כי איסורין בגופו, רק מרובין דרבי אבהו, אסור אפילו אבל אינו לוקין עליו.

ומן האשלמ נהי דבשאר איסורים שיין לומר הנהו תרי טעמי הוי דאין לוקה על הנאה. אבל בבה דכי ~~חמר~~ קרוי לוי תרבאל, ומיד אתי לוכלה ואחד אתי להנאה, והוי כונו להדיא הלוו על הנאה, אמאי לוי לוקה על הנאה בבה. ולא הנהו תרי טעמי ובה. והאשלמ שם כי לוי ידעתי טעם הרבה.